

TEGNSPROGSTOLKE TOLKER UDEN AT BRUGE TEGNSPROG...

Selv mennesker, der ikke kommunikerer på tegnsprog, kan have gavn af en tegnsprogstolk. CFD Tolkebooking tolker også for mennesker med hørerest.

CFD Tolkebookings tolke har over de seneste år arbejdet med udvikling af tolkning for den gruppe af døvblindblevne, der har en anvendelig hørerest.

SYNS- OG TALETOLKNING

Gruppen har typisk så god hørelse, at der i en vis udstrækning kan kompenseres med f.eks. høreapparat, teleslynge eller FM-udstyr. Men alligevel viser det sig, at gruppen har stort udbytte af tegnsprogstolke – selv om de ikke bruger tegnsprog.

Dina Østrup, tegnsprogstolk og afdelingsleder ved CFD Tolkebooking, forklarer, at det for mange i denne gruppe er en stor oplevelse, når de første gang bruger tegnsprogstolk, f.eks. ved større arrangementer.

”Ved tolkninger for borgere med kombination af syns- og høretab er kommunikationsformen stærkt individualiseret. Der er ikke to borgere med præcis det samme behov, så

tolken og borgeren udvikler tolkeformen i samarbejde. Det, der gør den store forskel for denne gruppe, er synstolkning i kombination med taletolkning,” fortæller Dina.

SYNSTOLKNING - HVAD ER DET?

Synstolkning bruges til at beskrive rummet, man befinder sig i, hvem der er til stede, hvad der foregår i rummet m.v. – detaljeringsgraden aftales med borgeren.

Somme tider kan det være helt målrettet: borgeren ved måske, at en person, som borgeren kender, også er til stede. Han eller hun kan bede tolken se, hvor denne person er, så borgeren kan gå hen og tale med vedkommende.

Og somme tider fører tolkens generelle beskrivelse af f.eks. de tilstedeværende til, at borgeren opdager, at en person, han eller hun faktisk kender og gerne vil tale med, er til stede.

Dina Østrup giver følgende eksempel: "Ved et større arrangement er tolken i færd med at beskrive de tilstedeværende. Én af kvinderne bærer et smukt og farvestrålende tørklæde, og tolken beskriver kvinden og tørklædet. Borgeren smiler og siger: Det må være min søster. Jeg gav hende det tørklæde i julegave. Og så kan han efterfølgende sige til sin søster, at han er glad for, at hun bruger tørklædet," forklarer Dina.

Synstolkning gennemføres for denne gruppe dels som talte beskrivelser, dels ved hjælp af haptiske signaler, det vil sige aftalte tegn, f.eks. på ryggen, armen eller hånden.

På den måde kan tolken afgive mange, samtidige informationer. Mens hun f.eks. taler til borgeren og viderebringer information eller synsbeskriver, kan hun fortælle, at nogen kom ind i rummet eller forlod rummet, eller at en bestemt person er indenfor synsvidde. Og igen aftales detaljeringsgraden med brugeren.

Dina fortæller: "Under et foredrag var en anden tilhører tydeligt forkølet og hostede og pudsede næse gentagne gange. Mens jeg stemmetolkede foredraget, kunne jeg ved hjælp af haptiske signaler viderebringe, at der blev

hostet og snøftet. Borgeren kunne så tilbyde sidemanden en hårdt tiltrængt halspastil."

Måske en lille ting. Men en ting der får borgeren til at føle sig som en del af det fællesskab, der er i rummet - ikke blot lytter vi til det samme foredrag og får de samme informationer, men vi er til stede og deltager på lige fod.

BEGRÆNSET VIDEN OM TILBUD

Der er det særlige ved denne gruppe, at udbyttet af synstolkning ofte er en stor overraskelse.

For når der er en god hørerest, så der kan kompenseres med lydforstærkning, så fokuseres der ofte alene herpå.

Men heldigvis arbejder CFD Rådgivning og FDDB (Foreningen Danske DøvBlinde) ihærdigt på, at borgere fra denne gruppe bliver bekendt med muligheden for synstolkning. Det er ikke nødvendigvis en service, den pågældende selv efterspørger. De fleste er ikke klar over, at muligheden findes. Mange borgere ved heller ikke, hvor mange informationer de går glip af, når der alene fokuseres på forstærkning af lyd.

**MANGE BORGERE
VED HELLER IKKE,
HVOR MANGE
INFORMATIONER DE
GÅR GLIP AF, NÅR DER
ALENE FOKUSERES PÅ
FORSTÆRKNING AF LYD.**

DEN TEKNOLOGISKE UDVIKLING GIVER TIL STADIGHED FLERE OG BEDRE MULIGHEDER FOR MENNESKER MED BÅDE SYNS- OG HØRETAB.

”Der kan f.eks. være tale om borgere, hvor synsnedsettelsen har udviklet sig gradvist. Vedkommende har helt glemt eller måske endda aldrig vidst, hvor mange ekstra informationer synet giver, når fokus alene har været på at kompensere for den nedsatte hørelse,” forklarer Dina.

TÆT SAMARBEJDE OM TOLKNING

Fordi der er tale om en stærkt individualiseret service, er det at foretrække, at den samme tolk så vidt muligt følger den samme borger. Men eftersom det ikke altid kan lade sig gøre praktisk, gør tolkene et stort arbejde for at dokumentere overfor hinanden, hvilke signaler og tegn, der er aftalt med den enkelte, og hvilken detaljeringsgrad der ønskes. Herudover deler tolkene andre informationer, der er nødvendige for, at borgeren kan samarbejde bedst muligt med flere tolke.

Det betyder, at tolkene har både en del forberedelses- og efterbehandlingsarbejde ved disse tolkninger.

Men der er mange fordele ved, at borgeren ikke er afhængig af altid at bruge den samme tolk. Dels er der de praktiske forhold – tolken kan være booket til anden opgave, hun kan have ferie, eller borgeren skal bruge tolk i en anden del af landet. Dels er det også sådan, at hver tolk har forskellige kompetencer, og det kan bidrage til yderligere udvikling af de tolkeformer, borgeren kan bruge.

TOTAL KOMMUNIKATION

Tolkningen for denne gruppe borgere er således total kommunikation i praksis – og de elektroniske hjælpemidler, som borgeren er vant til at bruge, indgår.

Det kan være for eksempel iPad med specielle tekstprogrammer, hvor borgeren kan tilpasse tekst til ønsket format i font, farve og størrelse.

”Det kan være, at borgeren vælger at bruge en forstærker på sin teleslynge for at kunne høre et oplæg. Hvis tolken så skal have mulighed for at kunne ”bryde ind” med en vigtig synsinformation, kan man til dem, der har en synsrest, give informationen via tekst, således at borgeren ikke behøver at slukke for teleslyngen,” siger Dina.

FREMTIDIG UDVIKLING PÅ OMRÅDET

Den teknologiske udvikling giver til stadighed flere og bedre muligheder for mennesker med både syns- og høretab.

F.eks. udvikles talegenkendelse på mobile enheder hastigt, og den kan være et godt supplement til lydforstærkning for denne gruppe. Betyder det så, at tegnsprogstolkens tilstedeværelse bliver mindre nødvendig?

”Nej. I virkeligheden er det sådan, at jo mindre vi skal tolke af den talte information, des mere energi har vi til samtidig synstolkning. Der er mange

nuancer, som kun opfattes ved simultantolkning af f.eks. ansigtsudtryk og stemmeføring hos den talende. Det er herigennem vi opfatter f.eks. ironi, sarkasme, tvivl, begejstring. Denne gruppe borgere er typisk ikke vant til at få disse ekstra informationer, så når de første gang har oplevet det, er ønsket stort om også at bruge tegnsprogstolk næste gang,” slutter hun.

Og der er sandsynligvis rigtig mange borgere, der kunne have gavn af denne service, men som ikke har været i kontakt med hverken CFD Rådgivning eller FDDB, selvom der gøres et stort arbejde for at nå ud til så mange som muligt.

Så, kære læser, som har hængt på helt til nu, nu kender du også til denne service, hvis du på din vej møder borgere, som burde kende denne mulighed...